

Nuorisovaltuuston aloite koulu-uinneista

Kaupunginhallitus 02.02.2026 § 27
37/00.01.03.01/2026

Viitasaaren nuorisovaltuusto on 29.11.2025 esittänyt kokouksessaan seuraavan aloitteen:

”Viitasaaren nuorisovaltuusto on huolestunut lasten ja nuorten uimataidosta, kyvystä pelastautua ja pelastaa toinen ihminen vedestä ja nuorten yleisestä suhtautumisesta uimiseen. Viitasaarella ollaan joka kolkassa vesistön äärellä tai ainakin lähellä sellaista. Keskustassa lapset ja nuoret käyttävät aktiivisesti kaupungin ylläpitämiä uimarantoja sekä syrjäkylillä monella on lähellä jokin uimapaikka, oli se sitten järven tai kosken ranta, josta kasta utua veteen. Myös veneily ja niin kesä- kuin talvi kalastuskin ovat Viitasaarella yleisiä harrastuksia, ja niissä uimataito on myös erityisen tärkeä. Kun nuoret alkavat liikkumaan vesien yhteydessä itsenäisesti ilman aikuisen valvontaa, esimerkiksi uimarannalla kaveriporukalla, tulee nuorella olla riittävä uimataito pelastautua vedestä tarpeen tullessa. Kaikilta veden varassa itsensä kannattelu ei syystä tai toisesta onnistu. Joillekin vesi on vieras elementti, mikä saattaa johtaa veden varaan joutuessa hätäntymiseen. Tämä voi johtua esimerkiksi pitkästä välimatkasta kotoa mielekkäille uimarannoille tai perheen heikosta taloudellisesta tilanteesta, jonka vuoksi uimahallissa aktiivinen uiminen ei ole vaihtoehto. Koulu-uintien tarkoituksena on taata kaikille tasavertaisesti edellä mainituista tekijöistä riippumatta riittävä uimataito, mutta tämä ei kuitenkaan tilastojen mukaan toteudu. Vuonna 2022 suoritetun uimataitotutkimuksen 1 tulokset osoittavat, että Suomen kuudesluokkalaisista noin 45 % ei osaa uida riittäväksi katsottua 200 metriä, josta 50 metriä tulisi uida selkää.

Olemme pohtineet vaihtoehtona etenkin yläkouluikäisten kohdalla myös uimakerhojen järjestämistä. Tulimme siihen tulokseen, etteivät uimakerhot ole tasapuolinen ratkaisu kaikille nuorille. Keskustasta kaukana asuvat eivät välttämättä saa kyytiä, eivätkä jotkut koe yhteistä uimista mielekkääksi esimerkiksi ulkonäkö paineiden tai muiden sosiaalisten syiden vuoksi. Muutoinkin tämänkaltaisen kerho houkuttelisi lähinnä jo valmiiksi uimisesta innostuneita ja uimataitoisia nuoria, jotka eivät ole se ryhmä, jota huolemme koskee. On toki tärkeää, että heille on mieleisiä harrastuksia, mutta tärkeämpää mielestämme on taata kaikille riittävä uimataito omasta kiinnostuksesta riippumatta. Jos käy niin, että joutuu yllättäen veden varaan vaikkapa veneretkellä ja omaa riittävät taidot pelastautua, on varmaan valmis antamaan anteeksi pakollisen koulu-uinnin.

Ehdotamme seuraavia asioita:

- Vähintään kuusi uintikertaa jokaisella vuosiluokalla kolmannelta luokasta ylöspäin. Näihin kertoihin tulisi sisältyä uinnin näyttö ja isommilla oppilailla vesipelastusta. Vuoden 2000 uimataitotutkimuksen 2 mukaan uimataito kehittyy lapsilla erityisesti noin 8-11 vuoden iässä. Uintia kannattaa lisätä alakoulun puolelle siksi, että lasten osallistumisinto on silloin yleensä ylä koulua korkeampi.
- Vesipelastuksen lisääminen opetussisältöön viidesluokkalaisista eteenpäin. Nyt pelastustaitoja harjoitellaan 7.-9.-luokilla uimahallissa

sekä avovesipelastusta vaatteet päällä opetetaan kasiluokkalaisille Hiekan uimalan rannalla. Toivomme vesipelastuksen opetusta jo nuoremasta iästä lähtien, jotta lapset varmasti saavuttavat riittävät taidot. Avovesipelastuksen opetus voitaisiin toteuttaa yhteistyössä Viitasaaren järvipelastajat ry:n kanssa.

- Pakolliset uimataidon näytöt kaikille vuosiluokille kolmannelta luokasta ylöspäin. Tällä takaamme sen, että myös muualta muuttaneidenkin uimataidosta päästään kartalle. Uimanäytöt olisi tarkoitus toteuttaa lähtökohtaisesti ryhmässä uimaopetuksen yhteydessä ja tarvittaessa yksittäin, jos oppilas ei perustellusta syystä voi osallistua yhteiseen opetukseen. Tämä on nyt jo käytössä ainakin yläkoululaisilla, mutta toivomme vuosittaisia näyttöjä myös alakoulun puolelle. Ryhmässä näytöt voivat olla joillekin stressaavia, mutta jos ne aloitetaan jo pienestä pitäen, on tilanteeseen jo tottunut eikä se tunnu niin ylitsepäsemättömältä. Tarkoituksena ei myöskään ole laittaa ekaluokkalaisia uimaan kilometriä, vaan varmistaa vain kaikilla olevan ikätasonsa mukainen uimataito.
- Ilmainen uinti alle 6-vuotiaille uimahalli Simmarissa. Tämä tukisi lasten tottumista veteen, ja olisi suuri helpotus vähävaraisille perheille.
- Vaadimme myös harkitsemaan uudelleen päätöstä kuntalaisaloitteesta "Yläkoululaisille kannustavan edullinen uimahallin/kuntosalin käyttö". Nuorisovaltuuston mielestä nuorten liikuntamahdollisuudet eivät saa olla rahasta kiinni. Edullinen uimahallin käyttö innostaisi myös useampia uimaan vapaa-ajalla, vahvistaen näin uimataitoa ja asenteita myös koulu-uinteja kohtaan.

Ymmärrämme, että uimaopetus vaatii resursseja: uimahallin käyttö maksaa, kyläkouluilta kyydit maksavat, mahdollinen yhteistyökuvio Järvipelastajien kanssa vaatii selvittelyä. Ymmärrämme myös, että kaupungin taloustilanne on vaikea, mutta tämä on tärkeä asia!

Lähteet ja viittaukset:

1. (https://suh.fi/wp-content/uploads/2023/06/Uimataitotutkimus_2022_Selvitys_kuudesluokkalaisten_ ja_ esikoululaisten_ uimataidosta_ seka_koronapandemian_ vaikutuksista_ koulujen_ uinninopetukseen.pdf)
2. (<https://suh.fi/wp-content/uploads/2023/06/Uimataitotutkimus-2000.pdf>)

Nosto:

"Kuudesluokkalaisista 55 % ilmoitti osaavansa uida vähintään 200 metriä, josta 50 metriä selällään. Taidoissa oli eroja sukupuolten välillä, sillä 60 % pojista, 51 % tytöistä ja 40 % muunsukupuolisista ilmoitti täyttävänsä uimataitokriteerin. Kuudesluokkalaisista uimataidottomia oli sukupuolesta riippuen 2 - 5 %. Edelliseen vuonna 2016 toteutettuun tutkimukseen verrattuna uimataitoisten määrä on laskenut selvästi, sillä vuoden 2016 tasosta (76 %) pojilla lasku on ollut 16 ja tytöillä 25 prosenttiyksikköä. Muunsukupuolisten osalta aikaisempaa tietoa ei ole saatavilla. (Tämä siis 2022)"

3. Aloite "Yläkoululaisille kannustavan edullinen uimahallin/kuntosalin käyttö" <https://www.kuntalaisaloite.fi/fi/aloite/44440>

Lisätiedot: Hallintopalvelujen palvelualuejohtaja Anni Riihimäki, puh. 044 459 7301, anni.riihimaki@viitasaari.fi

Päätösehdotus

Kaupunginjohtaja:

Kaupunginhallitus päättää siirtää valtuustoaloitteen sivistys- ja hyvinvointilautakunnan käsittelyyn.

Päätös

Hyväksyttiin.

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto

Toimenpiteet

Jatkokäsittelyyn sivistys- ja hyvinvointilautakunta